

Fjärde roten, tomt 59

Kvarteret Tre Remmare

Femte roten 1637–57v

Magasinsgatans västra sida.

Första Roten 1657 h–70

4.58, 4.59, 4.60 Magasinsgatan 3

Anders Persson skräddare hade tidigare varit bosatt 4.53 men hade 1680 för 40 rdr köpt en halv tomt av *Johan och Zacharias Pauli*.

Skräddaren Mr Petter/Andersson/Helsing

Efter Anders Person skräddare följer i 1699 års tomtöreslängd: ibm Petter Andersson skräddare. Efternamnet Helsing antyder, att han härstammade från Hälsingland. Han fick burskap 30.9.1701.

Skräddaren Petter Andersson Helsing pantsatte den 4.5.1708 till *Jöns Perssons* barn sin gård på Magasinsgatan mellan strandridaren Erik Giök i söder och stadsmusikanten i norr (areal 57'×22'). Han nybyggde gården. I 1715 års skattningslängd värderas tomten till 60, huset till 400 och lösöret till 200 d smt. Petter Helsing's första hustru begravdes D 26.3.1711, varefter han disponerade sina barns moderne (40 d smt) i huset. Petter Helsing's andra hustru Christine Lohman (också kallad *Lena Christina Norman*) fick stolrum efter *Gunilla Andersdotter* den 11.1.1717.

1717 bodde där också *Jürgen Schwartzkopf* (d.y.), som var kvar 1717 liksom *perukmakare David Westerhofs* ("David perukmakares", burskap 13.2.1702.) änka och *knappmakare Söffring Hasehage* (*Hasshagen*) med hustru och en *Annika Hansdotter* – alla dessa betecknade som fattiga.

Jürgen Schwartzkopf (uppkallad efter en äldre namne) var fältskär och begravdes i Christine församling den 30.1.1728, sedan man funnit honom död på vägen till Haga.

Sören Hasshagen upptages 1706 4.56, kv. Sparb. *Knappmakaren Jonas Crohm* (4.39 v) klagade 3.4.1711 över bönhasarna och fuskarna *Lars Månsson* och Hasshagen. Båda hade arbetat hos Crohm men hade lupit ur sin tjänst (ingenderas burskap upptages hos Långström). Att knappmakaren Hasshagen var fattig kan kanske betvivlas. Den 8 och 20.2.1725 behandlades vid rätten i Göteborg *badaren Johan Petter Werners* skrivelse med begäran att få sin hustrus arv efter sin far knappmakaren Söfring Hasshagen (begr. D 30.6.1723). Inventarium hade upprättats i Stockholm den 19.7.1723 över kvarlåtenskapen. Sonen *Sewerin Hasshagen* skulle enligt testamente få 4 000 d smt. Han hade avlidit inte lång tid därefter. Närvarande, när saken behandlades den 20 febr.1725 var *murgesällen Petter Jansson Skata*, *madame Margareta Billovia*, *buntnakaren mästare Hans Dijk* och *badaren Jan Petter Werner*. Det förelåg en uppsats över vad änkan *Britta Larsdotter* (begr. D 20.9.1724) lämnat styvdottern i avräkning på sitt fädernearv.

Perukmakare David Westerhof (burskap 13.2.1702) begravdes före 31.1.1713, då en dotter begravdes. Han och hans *hustru Maria Catharina Bruhn* (begr. 29.5.1733) var i kämnärsrätten den 6.9 och 10.9.1707 svarande i ett mål med *skomakaren Christoffer Geppert* som kärke. Då vittnade *skomakaren Johan Andersson Otterdahls hustru Britta Hansdotter*. *Perukmakaren Jacob Bizott* klagade i en inlaga till magistraten den 22.6.1711 (EIIa:23) över det "slätta och ringa tillstånd, som sal. ålderman David Westerhofs Enkia varit stadd uthi, så att hon icke förmått för-

skaffa sin uthi lähran hafwande gosse något arbete”. Pojken måste mot all ämbetsmanér löpa mellan alla mästarna och arbeta två, tre dagar hos var och en.

Skräddaren Petter Helsing fick stolrum i domkyrkan efter *Wilhelm Hoppe* den 17.4.1717. Redan nästa år den 1.4.1718 fick *enspännaren Anders Claesson* överta stolrummet efter sal. mästare Petter Hälsing (begr. D 17.4.1718). Enligt kämnärsrättens protokoll den 5.4.1715 hade *änkan Annika Larsdotter* instämt skräddaren Petter Helsing för att han tre gånger låtit sina barn ta ifrån henne hennes and. Då hon velat ta igen den, hade pojken sagt, att anden (ankan) var hans. Eftersom anden följde efter hans två änder, visste skräddaren inte annat än att den omtvistade anden var hans men hade inte gömt den eller nekat henne att ta den. Rätten rådde parterna att släppa änderna tillsammans och vilkendera hopen hon då följde hem, den skall hon tillhör. Det de gick de med på.

(En *skeppare Kornelius Helsing* fick burskap 20.8.1762, en *perukmakare Olof Helsing* 2.4.1726. Den senare var svåger till *Cornelius Björnrahm*: se 8.53 1720. I EIIa:33 omtalas en *föravskedad artilleriunderofficer Olof Helsing*, om det nu är densamme.)

Petter Helsing's änka Christina gifte om sig med

skräddaren Samuel Rundberg (Runberg)

Denne klagade i en inlaga till magistraten den 27.7.1720 (EIIa:32) över att han hade fått avslag på sin ansökan att bli mästare av skräddareämbetet. Han hävdade för det första, att han hade varit dräng och gesäll i inemot åtta års tid. För det andra hade han ”rest på hantverket” och arbetat i Jönköping i ett år och hos fyra mestare i Göteborg i fyra års tid. Sedan hade han tagit tjänst hos sin nuvarande hustru, sal. mästare Petter Helsing's änka, för att förestå hennes verkstad, vilket skett på ämbetets egna order. I två års tid hade han sedan stadigt arbetat hos henne.

Den 14.10.1723 fick skräddaremästare Samuel Rundberg sitt efterlängtade burskap. Bouppteckningen den 20. 1738 efter Rundberg (begr. i Gustavi redan 24.3.1734) upptar hus och tomt på Magasinsgatan mellan perukmakare Niclas Schröder och musikanter Henrik Leiditz, värt 440 d smt. Åren omkring hans död bor *fattige kyrkostöten Petter Walberg*, *knappmakaregesällen Niclas Wibe*, *sjötullsbesökaren Petter Blomgren* och *utfattige hovslagaren Daniel Eriksson* också i gården. Hovslagaren står tillsammans med Samuel Rundgren's änka för halva gården var i tomtöreslängden 1737. Rundgren's änka är ensam ägare fram till 1750. Som hyresgäster hos henne är 1741 antecknade *sjötullsbesökare Lars Grotte* och *lille tullbesökaren Petter Siöbeck*. Hos henne bor också 1754 *packhuskarlen Gustavsson*, som enligt en avkortningslängd 1755 avlidit i största fattigdom.

Skeppare Erik Meijers änka Rangela

stod som ägare till gården 1753–60. Petter Helsing's änka Christina hade (enl. W. Berg) sålt gården för några och 100 d smt till korkskärare James Marschall, vilken i sin tur den 16.10.1753 sålde den till skepparänkan Rangela Meijer för 1 300 d smt sedan han på auktion för 2 000 d smt inropat den gård, som Erik Meijer efterlämnade på Smedjegatan (6.49, bou 28.9.1753, se Berg II:7–8, 261). Rangela Meijer hade tidigare varit gift med skepparen Erik Carlsson Gillholm (bou 8.1.1743, son *Carl Eriksson Gillholm*, född 1739). Hon orkade inte fullt betala gården, varför gården på grund av hennes resterande skuld till Marschall 450 d smt uppbjöds första gången 4.11.1754. 1755 står hon i tomtöreslängden tillsammans med *målaren Christian Drab* (burskap 6.12.1731).

Rundbergs änka Helena Christina Helsings styvsvärdotter *Helena* var enligt uppgift 17.5.1746 gift med *gördelmakaren Henrik Gottlob Fleischer* men hon hade tidigare varit gift 1/ med *Johan Christ. Otto* (EIIb:40), begr. Chr 13.3.1731, gift första ggn 1908 m. *Anna Margareta Grijs*, begr. 29.5.1730; 2/ 1733 med *gördelmakare Christian Zirche*, död 1734. Fleischers hustru ”madame Helena Fleischer” avled i en bröstsjukdom vid 71 års ålder i december 1771 och begravdes den 22 samma månad. Denna Petter Helsings dotter skulle alltså vara född år 1700.

Henrik Gottlob Fleischer ville 1761 börda gården men Rangela Meijer hade då redan sålt gården till

skepparen Henrik Simelius

(död 1762) och hans hustru Susanna.

Trähandlare Erik Limmerhult

står 1765–75

för gården i tomtöreslängden. Hans meritlista finner man i en inlaga till magistraten hösten 1758 (EIIb:92). Han omtalas där vara född i Göteborg. Han hade tjänat i två år hos *Jens Jenssen*, därefter sju år hos *framlidne Hugh Campbel* i Göteborg, sedan 13 år hos samme person i England. Borgerskapets äldste ansåg honom nog skicklig att driva trähandel och vinna burskap i Göteborg, vilket han erhöll 28.9.1759. När hans andra hustru Helena Hansdotter (lysn. 13.5.1764) avled barnlös 26.3.1784, ägde han hus och tomt på Magasinsgatan näst intill Frimurarebarnhuset (värt 647:24 rdr). Hans son i första äktenskapet *Alexander* var 1784 bodbetjänt.

1786–1800 svarar korkskäraren Matthias Möberg (Miöberg) för gården: hos honom bodde 1786 *urmakare Erik Borg*. I tomtöreslängden 1800 kallas Matthias Nöberg ”förra borgaren”.

1807 ingick gården i ett tomtkomplex 4.58–4.60, ägt av snusfabrikören Anders Skogström (se 4.58).

Senare uppbud av 4.59

Se 4.58.